

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การเลี้ยงไหมในประเทศไทยเริ่มมีมา เป็นเวลานานแล้ว โดยมีแหล่งเลี้ยงไหมที่สำคัญ อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่จะนิยมเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นเมือง เพราะเป็นพันธุ์ไหมที่เลี้ยงง่าย มีความต้านทานโรคสูง สามารถฟักเลี้ยงได้ตลอดปี แต่จะให้รังไหมที่มีขนาดเล็กและให้ผลผลิตเส้นใยต่ำ ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงไหมน้อย จึงได้มีการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาพันธุ์ไหมใหม่ที่ทำให้ผลผลิตสูง โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับไหมลูกผสม จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง เป็นพันธุ์ไหมที่ให้ผลผลิตสูงกว่าไหมพันธุ์พื้นเมือง และให้รังไหมที่มีคุณภาพดีกว่าไหมพันธุ์พื้นเมือง ในปัจจุบันจึงได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงไหมทั้ง 2 พันธุ์นี้ แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนการเลี้ยงไหมและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้ง 2 พันธุ์นี้ว่าแตกต่างกันอย่างไร ดังนั้นการศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมแต่ละพันธุ์ รวมทั้งการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้ง 2 พันธุ์ จะทำให้ทราบว่าต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไหมพันธุ์ใดต่ำกว่า และผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมพันธุ์ใดสูงกว่า ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ช่วยประกอบการตัดสินใจว่า ควรจะส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงไหมพันธุ์ใด เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตและรายได้แก่เกษตรกรมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง
2. เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและต้นทุนการผลิตไหมลูกครึ่ง
3. เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง และ

พิจารณาถึงผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับด้วย เพื่อจะได้ทราบว่า การเลี้ยงไหมพันธุ์ใด เหมาะสมกับเกษตรกร

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์สั้น-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง ได้ศึกษาการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์สั้น-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง เกี่ยวกับเรื่องหม่อน พันธุ์ไหมและไขไหม การเลี้ยงไหม การสาวไหม ตลอดจนโรคและศัตรูของไหม เพื่อประกอบความเข้าใจในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมแต่ละพันธุ์ จากนั้นจึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงไหม เริ่มตั้งแต่นำไขไหมมาเลี้ยงจนได้ผลผลิตรังไหมหรือเส้นไหม และวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมแต่ละพันธุ์ พร้อมทั้งเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนที่ได้รับจากการเลี้ยงไหมทั้ง 2 พันธุ์ โดยเลือกศึกษาข้อมูลการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์สั้น-ญี่ปุ่นจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมที่อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพราะเป็นที่เลี้ยงไหมแห่งเดียวที่เกษตรกรเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์สั้น-ญี่ปุ่นแบบการเลี้ยงเองที่บ้าน คือเกษตรกรนำไขไหมไปเลี้ยงที่บ้านจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหมหรือเส้นไหม ซึ่งมีลักษณะการเลี้ยงไหมเหมือนกับการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง และศึกษาข้อมูลการเลี้ยงไหมลูกครึ่งจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมที่อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เพราะเป็นสถานที่ที่มีเกษตรกรเลี้ยงไหมลูกครึ่งมากกว่าที่อื่น ๆ

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์สั้น-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมที่อำเภอหนองกี่ และอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการออกแบบสอบถาม¹ ตลอดจนสอบถามเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่สถานีทดลองไหมจังหวัดบุรีรัมย์ และได้ทำการสังเกตการณ์การเลี้ยงไหมที่สถานีทดลองไหมและที่บ้านของเกษตรกรด้วย

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารเกี่ยวกับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่เผยแพร่โดยหน่วยงานราชการและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ทำการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามเกษตรกร โดยวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์สั้น-ญี่ปุ่น และไหมลูกครึ่ง พร้อมทั้งเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้ง 2 พันธุ์

3. วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์สั้น-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่งนี้ จะทำให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมแต่ละพันธุ์ รวมทั้งเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมทั้ง 2 พันธุ์ ซึ่งผลจากการเปรียบเทียบจะทำให้ทราบว่า ต้นทุนการผลิตไหมพันธุ์ใดต่ำกว่า และผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมพันธุ์ใดสูงกว่า หากการวิจัยนี้ได้รับความสนใจจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเลี้ยงไหมแล้ว ผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งเพื่อประกอบการกำหนดและวางแผนส่งเสริมการเลี้ยงไหมแก่เกษตรกร นอกจากนี้แล้วบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลที่ให้ความสนใจในเรื่องการเลี้ยงไหมยังสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย